វគ្គបណ្តុះបណ្តាល
ស្តីពី
សិទ្ធិមនុស្ស និងការតស៊ូមតិ

ចងក្រង និងធ្វើបទបង្ហាញដោយ លោក គុំ អ៊ុយនិច មន្ត្រីកម្មវិធីគាំទ្រសង្គមស៊ីវិល
នៃវិទ្យាស្ថានតស៊ូមតិ និងគោលនយោបាយ (API)

ព្រៃវែង ថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣

សិទ្ធិមនុស្សក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍

សេចក្តីផ្តើម

ផ្អែកតាមលទ្ធភាពនិងភាពជាក់ស្តែងដោយឡែកៗ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធ្វើការកំណត់ និងសរសេរតាមបែប វិភាគពីសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចចម្បងៗ និងបន្ទាប់បន្សំមួយចំនួន ដែលមានក្នុង ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលវិភាគផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីអភិវឌ្ឍ។

១. សិទ្ធិរបស់ពលរដ្ឋក្នុងការចូលរួមកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍

សេចក្តីថ្លែងការជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស

- មាត្រា ១៧.- សិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ
- មាត្រា ១៩.- សិទ្ធិសេរីភាពការសម្តែងមតិ ការទទួលនិងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន
- មាត្រា ២៣.- សិទ្ធិធ្វើការងារ ជ្រើសរើសការងារដោយសេរី
- មាត្រា ២៥.- មនុស្សគ្រប់រូប មានសិទ្ធិទទួលបានកម្រិតជីវភាពគ្រប់គ្រាន់
- មាត្រា ២៦.- មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ ។

កតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌

សិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តិសុខទ្រព្យសម្បត្តិនិងសុខុមាលភាព។ សិទ្ធិនេះរួមមាន សិទ្ធិធ្វើការងារ គឺសទ្ធិរបសជនគ្រប់រូបក្នុងការមានឱកាសបង្កើនជីវភាពរបស់ខ្លួន ឬតាម ការព្រមទទួលយក ហើយរដ្ឋាភិបាលដែលគាំទ្រប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចមួយ ត្រូវផ្តល់ឱកាសឱ្យ ច្រើនល្អប្រសើ និង ផ្តល់អោយមានកម្មវិធីនានាដូចជាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជាដើម។

សិទ្ធិទទួលបាននូវលក្ខខណ្ឌការងារដែលអាចទទួលយក បានសិទ្ធិបង្កើតសហជីពឯករាជ្យ សិទ្ធិធ្វើកូដកម្ម សិទ្ធិទទួលបានកម្រិតជីវភាពរស់នៅសមរម្យ ចំណីអាហារ សិទ្ធិមានផ្ទះសំបែងស្នាក់នៅសមរម្យជាដើម។ល។

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

- មាត្រា៥៦.- សិទ្ធិជ្រើសរើសមុខរបរសមស្របតាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន
- មាត្រា៦០.- សិទ្ធិលក់ដូរផលិតផលរបស់ខ្លួនដោយសេរី។
- មាត្រា៦១.- រដ្ឋជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចគ្រប់វិស័យ
- មាត្រា៦២.- រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ជួយដោះស្រាយមធ្យោបាយផលិត ការពារថ្លៃផលិតផល ជូនកសិករ សិប្បករ និងជួយរក ទីផ្សារលក់ផលិតផល ។
- មាត្រា៦៣.- រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ គ្រប់គ្រងទីផ្សារ ជួយឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមានកម្រិតសមរម្យ ។

ច្បាប់គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់

មាត្រា ៤៣.- ក្នុងតួនាទីបំរើកិច្ចការមូលដ្ឋាន រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានភារកិច្ច

- ជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងលើកកំពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ការពារ ថែរក្សាបរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ វប្បធម៌ បេតិកភណ្ឌ ជាតិ
- សំរបសំរួលទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីឱ្យមានការយោគយល់អធ្យាស្រ័យ ទៅវិញទៅមក
- បំពេញកិច្ចការជាទូទៅដើម្បីឆ្លើយតបសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

មាត្រា ៦០.-

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំ អនុម័ត និងអនុវត្តនូវផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ ក្នុងគោលបំណងកំណត់នូវទស្សនវិស័យ កម្មវិធី និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ របស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៦៣.- ក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវចាត់វិធាន ការដូចតទៅ :

- វាយតំលៃអំពីកំរិតអត្ថិភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និង សកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន
- ប្រមូលផ្តុំសេចក្តីត្រូវការក្នុងឃុំ សង្កាត់ និងកំណត់អាទិភាពចំពោះសេចក្តីត្រូវការទាំងនោះដោយផ្អែកទៅលើធនធានទាំងឡាយដែលឃុំ សង្កាត់មាន និងធនធាន ដែលបានទទួល
- រៀបចំកម្មវិធីដែលអាចឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីត្រូវការនានាតាមរយៈការផ្តល់សេវា និងការអភិវឌ្ឍន៍ហើយកម្មវិធីទាំងនេះត្រូវបញ្ចូលក្នុងថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់ឃុំ សង្កាត់

- ផ្តល់សេវា និងការអភិវឌ្ឍន៍ អនុលោមទៅតាមថវិការបស់ខ្លួន
- ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតំលៃចំពោះលទ្ធផលនៃការអនុវត្តន៍ផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ប្រើប្រាស់លទ្ធផលផ្សេងៗ ដើម្បីវាយតំលៃអំពីកំរិតនៃការអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗក្នុងឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួន
- ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំសង្កាត់ជូនប្រជា ពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ។
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
  សង្កាត់ត្រូវដឹកនាំការងារឱ្យស្របទៅនឹងផែនការការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ
  សង្កាត់របស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៦៩.- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំអំពី ៖

- កិច្ចការជាអាទិភាព គោលដៅសំរាប់ផ្ដល់សេវា និងគំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ឃុំ សង្កាត់នាឆ្នាំសារពើពន្ធកន្លងមក
- លទ្ធផលនៃការអនុវត្តចំពោះកិច្ចការជាអាទិភាព គោលដៅសំរាប់ផ្ដល់សេវា និង គំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនោះរបស់ឃុំ សង្កាត់
- វិធានការធ្វើឱ្យបានល្អប្រសើរចំពោះវិស័យនានាដែលមានការខ្វះចន្លោះក្នុងការអនុវត្តកន្លងមក
- កិច្ចការជាអាទិភាព គោលដៅសំរាប់ផ្ដល់សេវា និងគំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ ឃុំ សង្កាត់ ក្នុងឆ្នាំសារពើពន្ធបច្ចុប្បន្ន ។
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ត្រូវអនុម័តសេចក្ដីរាយការណ៍នេះក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងយូរ ៤៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបំណាច់ឆ្នាំសារពើពន្ធនីមួយៗ ។

មាត្រា ៧០.- សេចក្ដីរាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៩ នៃច្បាប់នេះ ក្រោយពីបានអនុម័តយល់ព្រមដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវ :

- ចម្លងជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
- តម្កល់ទុកជាសាធារណៈ
- ចម្លងចែកជូនអង្គការ សមាគម និងសាធារណៈជនសំខាន់ៗ ដោយគិតត្រឹមថ្ងៃដើម។

ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

មាត្រា៣៨៖ ក្នុងការរៀបចំនិងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ ៖

- ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន
- ប្រភេទក្រុមប្រឹក្សាផ្សេងទៀត
- ក្រសួងស្ថាប័នអង្គភាពពាក់ព័ន្ធនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- អ្នកពាក់ព័ន្ធនានា

មាត្រា ៣៩ : ... ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ដែលរួមមានតម្រូវការផ្សេងៗរបស់ស្ត្រី បុរស យុវវ័យ កុមារ ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ជនក្រីក្រ ជនជាតិដើមភាគតិច។ ...

មាត្រា៤២: ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ និងដែលផ្តោតទៅលើតម្រូវការអភិវឌ្ឍសំខាន់ៗបំផុតរួមមាន :

... តម្រូវការផ្សេងៗរបស់ស្ត្រីបុរស យុវវ័យ កុមារ ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ជនក្រីក្រ ជនជាតិដើមភាគតិច។ ...

មាត្រា៩៧៖ ដើម្បីបង្កើត ជម្រុញ និងធ្វើអោយមានចីរភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាស្រុកត្រូវ ៖

- ជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់នីមួយៗអោយបង្កើត ជម្រុញ និងធ្វើអោយមានចីរភាព សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ
- រួមជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ដើម្បីជំរុញអោយមានការចូលរួមពីសាធារណៈជននៅក្នុងដំណើរការអភិបាលកិច្ចនៅស្រុក ឃុំ សង្កាត់
- ស្វែងយល់និងឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន និងសំណើររបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

២. គោលការណ៍នៃការអភិវឌ្ឍន៍

គោលការណ៍៖ ក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវផ្អែកលើ គោលការណ៍ សំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម ៖

១.ការចែករំលែកព័ត៌មាន ២.តម្លាភាព

៣.សង្គតិភាព និងសុខដុមនីយកម្ម ៤.ការចូលរួមពិគ្រោះយោបល់ជាទូទៅ

៥.ការឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការ ៦.គណនេយ្យភាពតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ

៧.ប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម

៨.ការធានាចីរភាពធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន

៩.ការធានាសមធម៌

យន្តការគាំទ្រ និងតួនាទី

ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ៖ ក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានភារកិច្ចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម៖

- ណែនាំផ្នែកគោលនយោបាយទូទៅសម្រាប់រៀបចំខ្លឹមសារផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ពិនិត្យ និងអនុម័តប្រតិទិនការងារសម្រាប់ដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ចូលរួមក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ពិនិត្យ និងអនុម័តផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ពិនិត្យ និងអនុម័តសំណើកែតម្រូវផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងករណីចាំបាច់
- តាមដាន និងវាយតម្លៃជារៀងរាល់ឆ្នាំលើការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

ក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវ ៖

- ចូលរួម និងផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នានា ស្តីពីការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

ប្រជាពលរដ្ឋ

ក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍនក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ប្រជាពលរដ្ឋលក្នុងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវ ៖

- កំណត់បញ្ហា និង តម្រូវការអាទិភាពនានាតាមរយៈការចូលរួមក្នុងដំណើរការកសាង ផែនការឃុំ សង្កាត់
- ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នានាស្តីពីការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ចូលរួមក្នុងការតាមដាន និងវាយតម្លៃលើការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍

អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជន

ក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជនក្នុងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវ ៖

- ចូលរួម និងផ្តល់នូវព័ត៌មាននានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍
- ចូលរួមក្នុងការវិភាគស្ថានភាពក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ចូលរួមក្នុងការពិភាក្សានិងពិគ្រោះយោបល់នានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។

ដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍

យោងតាមប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ២៤១៧ ស្តីអំពី ការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និង ផែនការវិនិយោគ ប្រការ១១ ចែងថា ក្រុមប្រឹក្សារាជធានីខេត្តក្រុងស្រុកខណ្ឌ ត្រូវរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលរបស់ខ្លួនតាមរយៈដំណើរការដែលមានការចូលរួមនិងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សាប្រភេទផ្សេងទៀត សាលារាជធានីខេត្តក្រុងស្រុកខណ្ឌ មន្ទីរអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ អង្គការសង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ជំហ៊ានទី១៖ ការត្រៀមរៀបចំសម្រាប់ការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

- ចូលរួមក្នុងដំណើរការកិច្ចប្រជុំនៃនាំនៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក
- ប្រមែប្រមូលសហគន៍ចូលរួមប្រជុំក្នុងការកំនត់បញ្ហា តម្រូវការអទិភាព
- បន្តចូលរួមក្នុងការធ្វើសុពលភាពតារាង១.១របស់ឃុំនិងស្រុក
- ចូលរួមក្នុងការចាត់អទិភាពគម្រោងនៅស្រុកនិងឃុំ
- ស្មគ្រ័ចិត្តចូលរួមជាមួយក្រុមការងារកសាងផែនការរាជធានីខេត្ត ក្រុងស្រុកខណ្ឌ ក្នុងការបញ្ចូលតារាង១.៥ (តារាងបូកសរុបតម្រូវការជាអទិភាព របស់ស្រុកនិងឃុំ)
- ចូលរួមក្នុងការរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ
- ចូលរួមក្នុងការរៀបចំប្រក្រតិទិន ការងារកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុកខណ្ឌ

ជំហ៊ានទី២៖ ការផ្សព្វផ្សាយពត៌មានអំពីការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍រាជធានីខេត្តក្រុង ស្រុកខណ្ឌ

- ចូលរួមក្នុងការផ្សព្វផ្សាយពត៌មានស្តីពីគោលការណ៏ណែនាំផ្នែកគោលនយោបាយក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សា ខេត្តស្រុក ក្រុងដល់សហគមន៍

- ចូលរួមជាមួយស្រុក និងឃុំក្នុងការធ្វើបទបង្ហាញតារាង១.៥

ជំហ៊ានទី៣៖ ការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍រាជធានីខេត្ត ក្រុងស្រុកខណ្ឌ

- ចាត់តំណាងចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំវិភាគស្ថានភាពខេត្ត ស្រុកទៅតាមផ្នែកនិមួយៗ
- បន្តចូលរួមក្នុងការសំយោគលទ្ធផលវិភាគ
- ចូលរួមផ្តល់ជាយោបល់ក្នុងការរៀបចំក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍
- លើកជាយោបល់ ឬអនុសាសន៍ ក្នុងការកែលំអរ លើសេចក្តីព្រាង បឋម ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ខេត្ត និងស្រុក

ជំហ៊ានទី៤៖ ការអនុមត័ផែនការអភិវឌ្ឍន៍រាជធានីខេត្ត ក្រុងស្រុក ខណ្ឌ

- បន្តចូលរួមក្នុងការពិនិត្យ ពិភាក្សា និងអនុមត័សេចក្តីព្រាង
- ចូលរួមក្នុងការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការ អភិវឌ្ឍន៍

សំនួរ-ចំលើយ